

VOORWOORD

*Albert Ponsioen - hoofdredacteur
LVB Onderzoek & Praktijk*

LVB-problematiek is sterk verbonden met het thema gehechtheid. *Marianne Riksen-Walraven* stelde in haar oratie in 2012 dat “vroege interpersoonlijke ervaringen letterlijk vorm lijken te geven aan de zich ontwikkelende hersenen en zo van blijvende invloed kunnen zijn op het functioneren van het individu”. Kinderen met een minder optimale opvoedingsgeschiedenis kunnen later in hun leven problemen onderkennen met het aangaan en onderhouden van relaties. Ondanks deze voor de hand liggende relatie ontbreken diagnostische instrumenten om gehechtheidsproblematiek bij kinderen en jongeren met LVB-problematiek goed in kaart te brengen. *Anneloes Lemstra* en *Annematt Collot d’Escury-Koenigs* doen verslag van een onderzoek naar een instrument dat bij kinderen zelf kan worden ingezet, de Attachment Story Completion Task (ASCT). Wij hopen in één van de volgende nummers van LVB Onderzoek & Praktijk te kunnen rapporteren over de praktische implicaties van dit onderzoek om daarmee de verwachting van de auteurs in te lossen dat de ASCT door de differentiatie in hechtingskwalificaties goede aanknopingspunten voor behandeling en communicatie kan bieden.

Problemen in het aangaan van relaties kan onder meer als gevolg hebben dat aan verlangens naar gevoelens van intimiteit en seksualiteit onvoldoende tegemoetgekomen wordt. Het inzetten van sociaal erotische hulpverlening kan dan uitkomst bieden. *Astrid van der Meulen-Schouten* en *Rowan van Nindhuijs* doen in hun bijdrage enkele aanbevelingen rondom het al dan niet inzetten van sociaal erotische zorgverlening.

Jolanda Douma, Sander Scherders, Neomi van Duijvenbode en *Roy Otten* doen verslag van de training ‘Gewoon Bijzonder’, ontwikkeld door Pluryn en het Landelijk Kenniscentrum LVB. Deze training is bedoeld om kennis over LVB bij professionals in het sociaal domein te vergroten. Belangrijk in deze training is dat vooral de specifieke aspecten die in het omgaan met een persoon met LVB-problematiek een rol kunnen spelen, zoals taal- en spraakontwikkeling, informatieverwerkingsvaardigheden en abstractievermogen, worden benadrukt en niet het vaststellen van LVB als ‘latente factor’.

Peter Nouwens promoveerde in 2018 aan de Tilburg University. In zijn proefschrift ‘United by diversity, profiles and support needs of people with mild intellectual functioning’ beschrijft hij de achtergrondkenmerken en ondersteuningsbehoeften van mensen met lvb-problematiek die een beroep doen op de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Hij heeft voor *LVB Onderzoek & Praktijk* zijn proefschrift willen samenvatten.

José Schilderink, bestuurder bij Ambiq, behandelt in haar column ‘Vinger aan de pols’ een bekend probleem in de hulpverlening aan mensen met lvb-problematiek: ‘Je moet er even bij blijven voor het beste resultaat!’ De lvb-zorg zou preventie- en nazorgtrajecten moeten aanbieden die in de medische zorg (tandheelkunde) gebruikelijk zijn! Ingrijpende (voor de persoon in kwestie) en kostbare (voor de betreffende instelling) zorg zou hiermee voorkomen kunnen worden.

¹ *Riksen-Walraven, M. (2012). Wie het kleine niet eert . . . Over de grote invloed van vroege sociale ervaringen. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar in de ontwikkelingspsychologie in het bijzonder de vroegkinderlijke ontwikkeling aan de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Katholieke Universiteit Nijmegen. (<http://www.kinderopvangonderzoek.nl/drupal/sites/default/files/field/textfile/oratie%20Riksenwalraven%202002.pdf>)*

² *Zie o.a. Bringmann, L. F., Vissers, N., Wichers, M., Geschwind, N., Kuppens, P., Peeters, F., ... & Tuerlinckx, F. (2013). A network approach to psychopathology: New insights into clinical longitudinal data. PLoS ONE, 8(4), e60188.*

In de rubriek Gelezen twee recensies. Het thema van het proefschrift van *Michael Kolen* sluit goed aan bij de eerder aangehaalde samenvatting van het proefschrift van *Peter Nouwens*: de confrontatie van de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking met jongeren met lvb-problematiek. In de tweede bijdrage in deze rubriek komen (delinquente) jongeren met lvb-problematiek zelf aan het woord. *Hendrien Kaal* en *Jan Dirk de Jong* hebben hun verhalen opgetekend.

Omcirkel alvast 14 november in uw agenda: het 5de 'Met Het Oog op Behandeling' congres vindt dan plaats in Bunnik. En voor de (potentiële) onderzoekers onder u: komend najaar start de 4de cyclus van de N=1 cursus.

En dan wil ik nog graag een oproep doen voor bijdragen aan een extra themanummer van LVB Onderzoek & Praktijk: wilt u uw ervaringen op het gebied van E-Health, serious gaming en/of social media in de vorm van een artikel, een opiniestuk, een column, casusbeschrijving, met uw collega's en de rest van de wereld delen dan graag uw bijdrage mailen naar: redactie@kenniscentrumlvb.nl. Ook nadere vragen hieromtrent kunt u op dit mailadres kwijt.

Veel leesplezier en graag tot ziens bij het najaarsnummer of het extra themanummer van LVB Onderzoek & Praktijk!